KUOPIO

Yhteenveto hankintaohjelmaluonnoksesta saadusta palautteesta

Hankintaohjelmaluonnoksesta saatu palaute oli kokonaisuutena myönteistä, ja ohjelman strategista suuntaa sekä pääperiaatteita pidettiin pääosin tarkoituksenmukaisina. Palautteessa korostui ennen kaikkea tarve konkretisoida ohjelman keinoja, vahvistaa ennakointia sekä kehittää hankintojen vaikuttavuuden ja markkinoiden toimivuuden seurantaa.

Hankintaohjelmaluonnoksesta saatiin palautetta lautakunnilta ja jaostoilta, sidosryhmiltä sekä julkisen kommentoinnin kautta.

Hankintojen ennakointi ja pitkäjänteinen johtaminen

Palautteessa korostettiin hankintojen nykyistä pitkäjänteisempää suunnittelua ja tulevista hankinnoista ennakoivasti viestimistä. Julkista hankintakalenteria pidettiin tärkeänä keinona parantaa yritysten valmistautumismahdollisuuksia. Lisäksi esille nousivat hankintojen tarkastelu yksittäisiä kilpailutuksia laajempina kokonaisuuksina sekä hankintojen taloudellisten ja toiminnallisten hyötyjen nykyistä järjestelmällisempi seuranta.

Kokonaistaloudellisuus ja hankinnan toteutustavan valinta

Palautteessa toivottiin kokonaistaloudellisuuden tarkastelua yksittäistä hankintahintaa laajemmin. Huomiota tulisi kiinnittää muun muassa elinkaarikustannuksiin, laatuun, riskeihin, investointitarpeisiin, palvelutasoon sekä hankinnan vaikutuksiin kaupungin toimintaan ja talouteen kokonaisuutena. Palautteessa tuotiin esille myös eri järjestämis- ja hankintatapojen tarkoituksenmukaisuuden ja kokonaistaloudellisuuden arviointi.

Kilpailun toimivuus ja yritysten osallistumismahdollisuudet

Palautteen keskeinen teema oli toimivan kilpailun vahvistaminen ja erityisesti pienten ja mikroyritysten osallistumismahdollisuuksien parantaminen. Keinoina esitettiin hankintojen tarkoituksenmukaista jakamista osiin, soveltuvuus- ja referenssivaatimusten suhteuttamista hankinnan laajuuteen ja riskeihin sekä tarpeettomien osallistumisesteiden vähentämistä. Samalla korostettiin, ettei tavoitteena tule olla paikallisten yritysten suosiminen, vaan tasapuolisten ja syrjimättömien osallistumismahdollisuuksien edistäminen.

Kilpailun toimivuuden seurannassa ehdotettiin tarjousmäärien nykyistä tarkempaa seurantaa ja erityisesti niiden kilpailutusten tarkastelua, joissa hyväksyttäviä tarjouksia saadaan vain vähän.

Markkinavuoropuhelu ja markkinatuntemus

Markkinavuoropuhelun merkitystä korostettiin laajasti. Vuoropuhelu tulisi toteuttaa riittävän varhaisessa vaiheessa, jotta yritysten ja markkinoiden osaamista voidaan hyödyntää hankinnan sisällön, vaatimusten ja toteutustavan suunnittelussa. Palautteessa korostettiin myös markkinatuntemuksen vahvistamista sekä mahdollisuuksien jättämistä erilaisille toteutustavoille ja uusille ratkaisuille. Markkinavuoropuhelun nähtiin tukevan lisäksi uuden tarjonnan tunnistamista ja erikokoisten yritysten osallistumista kilpailutuksiin.

KUOPIO

Pienhankinnat

Pienhankinnat nostettiin esille tärkeänä väylänä erityisesti mikro- ja pienyritysten osallistumiselle. Palautteessa toivottiin myös pienhankintoihin avoimuutta, kilpailua, ennakoivaa viestintää sekä erikokoisten yritysten tosiasiallisten osallistumismahdollisuuksien huomioimista.

Alueellinen elinvoima ja hankintojen talousvaikutukset

Palautteessa pidettiin tärkeänä hankintojen alueellisten ja työllisyysvaikutusten nykyistä parempaa tunnistamista. Kuopioon ja Pohjois-Savoon kohdistuvien yritysostojen seurannan rinnalle ehdotettiin myös muualle Suomeen suuntautuvien ostojen tarkempaa tarkastelua esimerkiksi hankintakategorioittain. Samalla tuotiin esille, ettei toimittajan kotipaikka yksin kuvaa hankinnan todellista alueellista talousvaikutusta, koska työ, alihankinta ja arvonlisä voivat syntyä eri alueella.

Myös Kuopion maaseutualueiden yritysten osallistumismahdollisuudet, paikallisten palvelujen säilyminen sekä hankintojen vaikutukset työllisyyteen nousivat esille palautteessa.

Huoltovarmuus, jatkuvuudenhallinta ja riskienhallinta

Muuttuneen geopoliittisen ympäristön, toimitusketjujen häiriöiden ja kriittisten tuotteiden ja palvelujen saatavuuden nähtiin lisäävän huoltovarmuuden, toimitusvarmuuden ja jatkuvuudenhallinnan merkitystä hankinnoissa. Erityisesti kriittisissä hankinnoissa toivottiin toimitusketjuihin, toimittajariippuvuuksiin ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvien riskien huomioimista.

Sopimuskauden aikainen seuranta ja toimittajayhteistyö

Palautteessa korostettiin, ettei hankinnan johtamisen tulisi päättyä kilpailutukseen. Hankinnalle asetettujen tavoitteiden ja tavoiteltujen hyötyjen toteutumista tulisi seurata tarkoituksenmukaisesti myös sopimuskaudella. Toimittajayhteistyön, palvelutason seurannan ja sopimusten kehittämisen nähtiin tukevan hankintojen vaikuttavuutta.

Työllisyys ja sosiaalinen vastuu

Hankintojen työllisyysvaikutusten merkityksen nähtiin kasvaneen työllisyyspalvelujen siirryttyä kuntien vastuulle. Palautteessa kannatettiin työllistämisehtojen ja muiden sosiaalisen vastuun keinojen hyödyntämistä soveltuvissa hankinnoissa sekä niiden kautta syntyvien työllisyysvaikutusten seurantaa. Samalla korostettiin ehtojen suhteellisuutta, jotta ne eivät tarpeettomasti muodostu esteeksi pienempien yritysten osallistumiselle.

Hankintaosaaminen, digitalisaatio ja innovatiivisuus

Hankintaosaamisen lisäksi palautteessa korostettiin sopimus- ja projektiosaamista sekä hankinnan koko elinkaaren hallintaa. Digitalisaation, automaation ja tekoälyn nähtiin tarjoavan mahdollisuuksia muun muassa hankintojen valmisteluun, markkinatiedon hyödyntämiseen, sopimusseurantaan ja raportointiin. Lisäksi esille nostettiin oppilaitosten ja muiden kehittämistoimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön mahdollisuudet innovatiivisissa hankinnoissa.

KUOPIO

Miten palaute on huomioitu hankintaohjelmaluonnoksessa?

Saadun palautteen perusteella hankintaohjelman perusrakennetta tai viittä pääperiaatetta ei ole muutettu. Ohjelmaluonnoksen keinoja ja mittareita on sen sijaan täsmennetty erityisesti hankintojen ennakoinnin ja kokonaistaloudellisuuden, huoltovarmuuden ja jatkuvuudenhallinnan, sopimuskauden aikaisen seurannan, kilpailun toimivuuden ja yritysten osallistumismahdollisuuksien sekä markkinavuoropuhelun osalta.

Yritysten osallistumismahdollisuuksia on vahvistettu huomioimalla hankintojen tarvittaessa tapahtuva jakaminen osiin, tarjoajille asetettavien vaatimusten oikeasuhtaisuus sekä pienhankintojen avoimuus ja kilpailu. Hankintojen ennakointia on vahvistettu julkisella hankintakalenterilla ja markkinavuoropuhelun oikeaaikaisuutta on täsmennetty.

Lisäksi ohjelmaan on vahvistettu kirjauksia huolto- ja toimitusvarmuudesta, työllisyysvaikutuksista, hankinta-, sopimus- ja projektiosaamisesta sekä tekoälyn ja automaation hyödyntämisestä. Ohjelman mittareita ja tavoitetasoja on täsmennetty tukemaan ohjelman vuosittaista seurantaa.

Kuopion kaupunki
PL 228 (Tulliportinkatu 31)
70101 Kuopio
Puhelin: 017 185 044
www.kuopio.fi
Y-tunnus: 0171450-7